



Osnovna šola Turnišče, Prešernova 2, 9224 Turnišče

tel.: (02) 621-98-70, e-naslov: o-turnisce.ms(a)guest.arnes.si, spletna stran: www.os-turnisce.si

VZGOJNI NAČRT

OŠ TURNIŠČE



KAZALO

I.	UVOD	1
1.	Zakonska podlaga.....	1
2.	Kaj je vzgojni načrt?	1
3.	Kaj je vzgoja?.....	1
4.	Vzgoja in izobraževanje	1
5.	Kdo oblikuje vzgojni načrt šole?.....	1
6.	Vsebina vzgojnega načrta.....	1
II.	VIZIJA	2
III.	VZGOJNE DEJAVNOSTI IN SVETOVANJE TER USMERJANJE UČENCEV	4
1.	Proaktivne, preventivne dejavnosti	4
2.	Svetovanje in usmerjanje	5
3.	Državljska in domovinska vzgoja ter etika/ Unesco šola/ Eko šola/ Zdrava šola	6
4.	Vzgojne dejavnosti	7
IV.	SPREMLJANJE IN EVALVACIJA	9

I. UVOD

1. Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi 2. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/2006 in 102/2007), v katerem so podrobno predstavljeni cilji osnovne šole, vzgojna načela in vrednote, vizija šole in spoznanja sodobnih edukacijskih ved.

2. Kaj je vzgojni načrt?

Vzgojni načrt zajema celotno področje vzgoje.

3. Kaj je vzgoja?

“Vzgoja je proces življenja in ne priprava na bodoče življenje”, šola pa “...tista oblika družbenega življenja, v kateri so vsi dejavniki usmerjeni v učinkovito usmerjanje otroka, da bo delil skupne vire človečnosti in svoje lastne moči uporabljal za realizacijo socialnih ciljev ...” (Dewey J., 1900, Moj pedagoški kreda).

4. Vzgoja in izobraževanje

Vzgoja je oblikovanje osebe.

Izobraževanje je pridobivanje znanja. Je oblikovanje osebe.

5. Kdo oblikuje vzgojni načrt šole?

Oblikujejo ga delavci šole v sodelovanju s starši in učenci. Vzgojni načrt temelji na ciljih osnovne šole.

Je del letnega delovnega načrta osnovne šole.

6. Vsebina vzgojnega načrta

1. Temeljne vrednote in vzgojna načela,
2. vzajemno sodelovalni odnos s starši,
3. vzgojne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev.

II. VIZIJA

Šola naj bo model življenja, kamor bo učenec rad hodil in doživiljal smiselnost svojega učenja, kjer bo odkrival svoje poslanstvo in se zanj v polni meri usposabljal v vsem svojem dostojanstvu, celovitosti, individualnosti, z vsemi svojimi potenciali; kjer se bo učil soustvarjati sodelovanje, sožitje in polnovredne medčloveške odnose, kjer se bo učil živeti, dajati, delovati in ustvarjati za boljši svet: za ohranjanje narave, za mir, za strpnost, za sožitje med kulturami in s celotnim svetom, kjer bo razvijal kritično mišljenje in sprejemanje drugačnosti oziroma mnenje drugih.

Želimo šolo, ki bo slonela na štirih temeljnih stebrih vzgoje in izobraževanja – Delors:

1. Učiti se, da bi vedeli.
2. Učiti se, da bi znali delati.
3. Učiti se, da bi znali živeti v skupnosti.
4. Učiti se biti.

Kako?

Taka šola pa lahko raste le iz ljubezni in pristnega ter spoštljivega medsebojnega sodelovanja vseh, ki z našimi otroki živijo. Učitelji, otroci in starši iz istega življenjskega okolja naj torej skupaj ustvarjajo šolo, kakršno želijo za svoje otroke.

Cilji vzgojnega delovanja izhajajo iz vizije in poslanstva šole. Vizijo in poslanstvo šole smo oblikovali na podlagi izvedene raziskave o stanju naše šole na področju vrednot, ki jih uresničujemo.

Poslanstvo šole: »Učiti in vzgajati za življenje«

Vizija šole: »Dobri medsebojni odnosi in sodelovanje z okoljem – pot do znanja in uspeha«

Odločili smo se, da bomo v obdobju naslednjih treh šolskih let (2020/2021, 2021/2022, 2022/2023) še naprej razvijali vrednoto spoštovanje, ki se nam zdi temeljna vrednota za dobre medsebojne odnose (vzgojno delovanje šole), vrednoto medsebojne pomoči ter vrednoto odgovornosti. Ugotovili smo, da je v okviru vrednote spoštovanje potrebno dati poudarek razvijanju:

- SAMOSPOŠTOVANJA
- SPOŠTLJIVE MEDSEBOJNE KOMUNIKACIJE:
 - poslušanje
 - pogovarjanje
 - pozdravljanje
- SPOŠTOVANJA MED SOŠOLCI
 - spoštovanje drugačnosti, različnosti (predvsem telesnih in osebnostnih lastnosti)
- MEDGENERACIJSKEGA SPOŠTOVANJA
- SPOŠTOVANJA DO ŠOLSKE LASTNINE
- SPOŠTOVANJA DO HRANE
- DELAVNOSTI
- VZTRAJNOSTI

Pri svojem delu bomo vsi delavci šole, učenci in starši upoštevali naslednja **načela**:

1. načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
2. načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
3. načelo osebnega vzgleda.

Vzgojni načrt je proces, ki se na osnovi spremljave in evalvacije dopolnjuje, nadgrajuje, spreminja.

Oblikovanje vzgojnega načrta šole je tako priložnost za razmišljanje o vrednotah, ki so pomembne za evropski kulturni prostor, za slovensko javno vzgojo in izobraževanje in za lokalno okolje šole.

Hkrati pa je vzgojni načrt tudi priložnost za intenzivnejše vključevanje staršev in učencev v oblikovanje kulture šole. Je vzpodbuda k večji medsebojni povezanosti, dogovarjanju in prevzemanju skupnih odgovornosti.

Vzgojitelj je tisti, ki:

- deluje z namenom,
- spodbuja,
- spremlja,
- obnavlja in poživlja,
- vodi,
- priznava in spoštuje edinstvenost in neponovljivost vsakogar,
- vzgaja za odgovornost in prizadevanje,
- s svojim zgledom pričuje o vzgojnem delovanju,
- vse uči vsega.

(Carla Mazzola)

VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnostih, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod. Vključujejo se v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s soglasjem staršev. Razvijali bomo vzajemno sodelovalni odnos med delavci šole, učenci in starši, ki bodo sodelovali pri oblikovanju različnih dejavnosti v šoli (izvajanju preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod), vključevali se bodo v reševanje problemov svojih otrok (kršenje šolskih pravil). Kadar starši ne bodo pripravljeni za sodelovanje, bo sledil obisk strokovnega sodelavca na domu samo z enim ciljem – sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.

Zato bomo poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, govorilne ure, družabna srečanja ob prireditvah):

1. spodbujali spoštljivo medsebojno dvosmerno komunikacijo;
2. skupaj s starši bomo odločali o prednostnih nalogah in jih sproti obveščali;
3. spodbujali formalna/neformalna srečanja.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka:

1. ustno,
2. pisno,
3. po telefonu/e-pošti/e-Asistentu.

Po telefonu, kot nujno sporočilo o dogodkih, zaradi:

1. poškodbe/bolezni njihovega otroka,
2. večje materialne škode,
3. težje kršitve šolskih pravil in hišnega reda.

Oblike sodelovanja:

1. predavanja/delavnice,
2. zbiralne akcije,
3. šolske prireditve,
4. skrb za čisto okolje,
5. sodelovanje v projektih/raziskovalnih nalogah,
6. aktivnosti/dejavnosti (naravoslovni dan, športni dan, tehniški dan, kulturni dan).
- 7.

III. VZGOJNE DEJAVNOSTI IN SVETOVANJE TER USMERJANJE UČENCEV

1. Proaktivne, preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost, odgovornost in samopodobo.

Ker je oddelek razreda primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. Vsaka oddelčna skupnost bo sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda in ki bodo spodbujala medsebojno povezanost in sodelovanje, gradila na občutku varnosti, zaupanju in sprejetosti. Spodbujalo se bo razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in pomoč.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se bodo organizirale v okviru ur oddelčnih skupnosti, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti ali tudi v okviru šolskih projektov.

Veliko pozornosti bomo posvečali naslednjim temam:

- a) medvrstniško nasilje,
- b) komunikacija,
- c) odnosi med vrstniki,
- d) medvrstniška pomoč,
- e) razvijanje socialnih veščin,
- f) reševanje konfliktov,

- g) odnosi med spoloma in zdrava spolnost,
- h) strpnost,
- i) zdravo življenje,
- j) sprejemanje drugačnosti,
- k) spoštovanje starejših,
- l) spoštovanje žive in nežive narave.

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilja in drugih odklonskih pojavov in dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost ter skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Posebno pozornost bomo namenili spoznavanju, učenju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritičnemu vrednotenju lastnega vedenja ter vedenja vrstnikov.

Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje problemov, težav in konfliktov.

2. Svetovanje in usmerjanje

Temeljni cilj svetovanja in usmerjanja je optimalni razvoj otroka, torej vzpodbujanje skladnega spoznavnega, čustvenega, duhovnega, socialnega in ekonomsko odgovornega razvoja posameznika.

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju njihovih težav, povezanih z razvojem, šolskim delom in iskanjem poklicne poti, odnosov z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in samospoštovanja ter prevzemanju odgovornosti. Spodbuja razvijanje samopresoje oziroma samovrednotenja, samokontrole in učenje o sebi ter drugih. Ponuja svobodo izbire in tako omogoča razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja

Učenci se učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzeti odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v določenih situacijah,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje,
- dosežati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

Svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovornih ur za učence in starše, ob sprotnem reševanju težav in drugih priložnostih. Poteka lahko na individualni ali skupinski ravni.

Izvajajo ga strokovni delavci šole. Posebno vlogo pri tem ima šolska svetovalna služba, ki preko svetovalnega odnosa podpira sodelujoče pri uresničevanju skupnih ciljev. Svetovalni odnos

temelji na dogovoru z vsakim posameznim udeležencem oziroma soustvarjanju pri iskanju rešitev.

V primeru, ko svetovalna služba presodi, da se pri posamezniku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah in jim po potrebi pomaga pri organizaciji različnih oblik zunanje pomoči.

Svetovanje in usmerjanje:

1. individualni svetovalni razgovori,
2. individualizirani vzgojni načrt.

3. Državljska in domovinska vzgoja ter etika/ Unesco šola/ Eko šola/ Zdrava šola

Državljska in domovinska vzgoja ter etika (izhodišče)/ Unesco šola/ Eko šola/ Zdrava šola izpostavljajo naslednje vrednote in cilje:

- **znanje** o družbi, ki mladostniku omogoča razvijanje samostojnih odgovorov na družbena, etična vprašanja;
- razvijanje narodne pripadnosti tudi skozi jezik izražanja;
- **razvijanje etičnih drž, veččin** kot predpogoj samostojnega, svobodnega, odgovornega družbenega ravnanja:
 - o samoopazovanje, spoštovanje sebe, drugih oseb in **okolja – ohranjanje naravne, kulturne dediščine v (lokalni) skupnosti, skrb za okolje:**
- skrb za red, ločeno zbiranje odpadkov in njihovo ponovno uporabo v kuhinji (olje, biološki odpadki ...)
- zbiralne akcije (izrabljene baterije, električni aparati, star papir, tonerji, kartuše, neonske varčne sijalke ...)
- vključevanje v očiščevalne akcije v šoli in izven nje
- zdravo prehranjevanje, gibanje, higiena – zdrav način življenja
- varčevanje z vodo, elektriko in drugimi viri
- skrb za ptičke v času zime
- sodelovanje v eko aktivnostih
- sodelovanje z okoljevarstvenimi organizacijami
- osveščanje o pravilnem ravnanju z okoljem – starše, sosede, prijatelje
- stremljenje k okolju prijaznemu/odgovornemu potrošniku
- prizadevanje za ohranjanje zdravega okolja tudi našim zanamcem
- vraščanje v družinsko, krajevno, narodno, državljansko skupnost
 - o vzpostavljanje medosebnih in družbenih odnosov
 - o razvijanje socialnih in komunikacijskih spretnosti, veččin
 - o zmožnost empatije, izražanje lastnih stališč in upoštevanje drugih
 - o strpno razpravljanje, utemeljeno presojanje svojih ter tujih idej, nazorov
 - o razvijanje demokratične komunikacijske kulture
 - o izbiranje, preverjanje in razčlenjevanje informacij
 - o kritičnost do avtoritet, medijev, skupin, organizacij
 - o prepoznavanje in krepitev odpornosti do osebnih/družbenih oblik zasvojenosti
- **oblikovanje moralnih, državljanskih presojev, temeljev za moralno ravnanje**
 - o občutek odgovornosti ob lastnem/tujem ravnanju

- negovanje/razvijanje lastnih vrednot, vrednostnih okvirjev družbe, kulture, v kateri učenci odraščajo
- dejaven odnos do svoje individualne, nacionalne, verske, kulturne, civilizacijske identitete
- prepoznavanje krivic, diskriminacije, stereotipov, predsodkov, pristranskih stališč, neupravičenega ravnanja
- razčlenjevanje konkretnosti s stališča človekovih pravic, odgovornosti, dolžnosti
- ustvarjalna socialna komunikacija in razumno argumentiranje
- strpno in razumno razreševanje medosebnih, družbenih konfliktov – razumevanje drugačnosti (kultur, ver, vrednostnih sistemov)
- pozitiven odnos do načel pravičnosti, enakosti, svobode, odgovornosti, humanosti, solidarnosti – uporaba le-teh pri urejanju skupnih zadev
- interes za dialog med različnimi skupinami, strankami, narodi, verstvi, kulturami, državami
- odgovorno ravnanje v širši in ožji skupnosti
- etična in državljanska občutljivost
- kritično razčlenjevanje javnega govora, informacij, medijev

4. Vzgojne dejavnosti

1. DEJAVNOSTI NA RAVNI ŠOLE

CILJI	DEJAVNOSTI
Oblikovanje dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načina ravnanja.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Poseben poudarek na spoštljivi komunikaciji, pravilih in dogovorih glede poslušanja, pogovarjanja in pozdravljanja ter pravilih obnašanja v šolski jedilnici (predvsem odnos do hrane) in učilnici; ○ dogovori glede načina ravnanja v primeru kršenja pravil oz. skupnih dogovorov; ○ redno spremljanje, odzivnost in pravočasnost pri reševanju težav.
Razvijanje socialnih veščin učencev.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Skrb za ustrezno in spoštljivo besedno in nebesedno komunikacijo na vseh relacijah (med učitelji, učenci, starši ...); ○ vaje za razvijanje poslušanja; ○ navajanje na skupinsko delo in sodelovalno učenje; ○ usposabljanje za uspešno reševanje težav oz. sporov (preko igre vlog, socialnih iger, družabnih iger s pravili, pravljic, zgodbic ...); ○ medsebojna (učna) pomoč učencev; ○ usmerjanje glede koristnega preživljanja prostega časa.
Navajanje na procese samovrednotenja in samokontrole.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Pogovori o ustreznosti ravnanja v določenih situacijah in posledicah svojih odločitev; ○ vaje za krepitev lastne vrednosti.

Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Upoštevanje mnenja učencev pri ocenjevanju znanja; ○ »učenje učenja« (motivacija, načrtovanje ...); ○ upoštevanje mnenj in predlogov učencev preko šolske skupnosti; ○ skupno načrtovanje učnih (v okviru možnosti) in razrednih ur.
Sodelovanje s starši	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tematski roditeljski sestanek na temo razvijanja samospoštovanja pri otroku, mladostniku in spoštovanja drugih; ○ delavnice za starše, roditeljski sestanki z učenci in starši; ○ pri pogovornih urah poseben poudarek na upoštevanju dogovorov in pravil glede spoštovanja.
Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Božično-novoletne delavnice, ○ očiščevalna akcija v sodelovanju s starši in lokalno skupnostjo, ○ EKO šola, ○ Zdrava šola, ○ OPB (delavnice s starši, športne igre), ○ srečanje z učenci drugih šol, ○ skupne aktivnosti s starši, ○ sodelovanje z vrtcem.

2. DEJAVNOSTI NA RAVNI ODDELKA

CILJI	DEJAVNOSTI
Sistematično načrtovanje in izvajanje RU, povezanih z razvijanjem spoštovanja in samospoštovanja, medsebojne pomoči in odgovornosti.	<p>Vsak razrednik glede na značilnosti oddelka in aktualno problematiko načrtuje in izvaja razredne ure, povezane z razvijanjem spoštovanja, medsebojne pomoči in odgovornosti; ostali učitelji, ki poučujejo v oddelku, pa se v dogovoru z razrednikom ustrezno vključijo.</p> <p>Dejavnosti na ravni oddelka so zapisane v obliki akcijskega načrta, ki je del LDN šole.</p>

3. DEJAVNOSTI NA RAVNI POSAMEZNIKA

- Po potrebi individualni ali skupinski pogovor z učenci, ki ne spoštujejo pravil in dogovorov (učitelj, ŠSS);
- pogovor s starši učenca (učitelj, ŠSS);
- spremljanje, kako se upoštevajo in izvajajo sklenjeni dogovori z učencem oziroma s starši.

IV. SPREMLJANJE IN EVALVACIJA

Vzgojni načrt Osnovne šole Turnišče je dokument za delo v šolskem letu 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023. Pri pripravi Vzgojnega načrta Osnovne šole Turnišče so sodelovali učenci, starši in delavci Osnovne šole Turnišče; z medsebojnim sodelovanjem ga bomo poskušali tudi uresničevati. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena Zakona o osnovni šoli.

Naloge se bodo med letom dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda za šolstvo ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo Vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole, učenci in njihovi starši.

Tim za vzgojni načrt:

Milena Mertik, Silva Lutar, Anamarija Krvišek Zavec, Sonja Tivadar, Smiljana Žalik, Brigita Žerdin.

Kdaj?

Evalvacija bo ob koncu vsakega ocenjevalnega obdobja.

Predlogi in način umeščanja:

- posamezni delavci šole, aktivni, starši, učenci,
- potrdi učiteljski zbor.

Vzgojni načrt je bil sprejet na Svetu zavoda: _____

Predsednik Sveta zavoda: Ema Rotar

Predsednik Sveta staršev: Petra Magdič

Vodja tima za oblikovanje Vzgojnega načrta OŠ Turnišče: Milena Mertik

Ravnateljica: Melita Olaj